

Stord hamnestell

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø for forlengelse av industri kai på Eldøyane industriområde til Stord Hamnestell

Statsforvalteren gir Stord hamnestell tillatelse til anleggsarbeider i sjø på Eldøyane industriområde i Stord kommune. Tiltaket omfatter utfylling av ca. 28 500 m³ masser over et areal på 5 000 m², undervannsprenging og mudring av 350 m³. Formålet med tiltaket er å forlenge eksisterende industri kai.

Planlagt oppstart er mars 2025 med ferdigstilling i februar 2026.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Vilkår for tillatelsen er gitt i vedlegg som følger tillatelsen.

Vi viser til søknad fra Multiconsult Norge AS på vegne av Stord hamnestell mottatt 6. desember 2024, samt andre opplysninger som kom fram under behandling av søknaden.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir tillatelse til utfylling, undervannsprenging og mudring i sjø til Stord kommune. Tillatelsen er hjemlet i forurensningsloven § 11, jf. § 16, og i forurensningsforskriften § 22-6.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen om tillatelsen som skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Tillatelsens vilkår er vedlagt dette brevet.

Statsforvalteren har regulert de forholdene som er vurdert til å ha de mest alvorlige miljømessige konsekvensene.

I tillegg til de kravene som følger tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten, viser vi til hjemmeside til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelsen og kontroll etter forurensningsloven, basert på ressursbruken i saken, jf. Forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4.

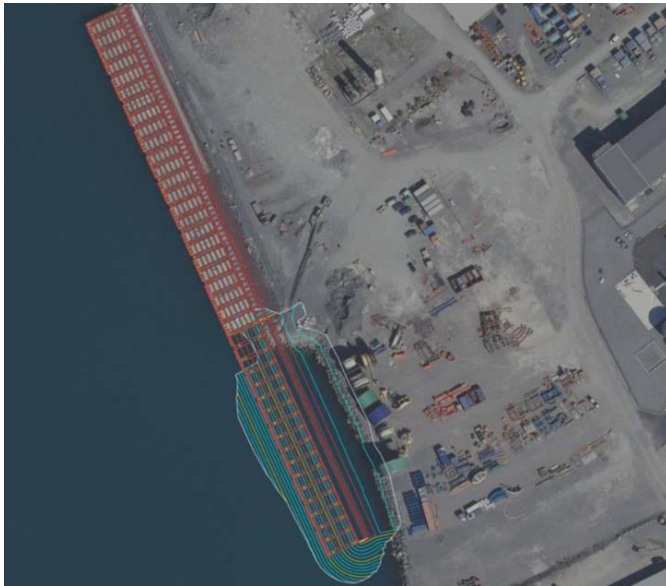
Vi varsler gebyr etter sats 6 på 44 300 kroner i vårt brev datert 20. desember 2024. Miljødirektoratet har økt gebyrsatsene med verknad fra 1. januar 2025 for arbeid med tillatelsen, og derfor blir gebyret for sats 6 på kroner 45 600. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se kapittel 39 i forurensningsforskriften for mer informasjon om saksbehandlingsgebyret.

Om tiltaket

Stord hamnstell søker om tillatelse til utfylling av ca. 28 500 m³ sprengsteinmasser over et sjøareal på 5 000 m², peling av 34 stk stålrørspeler, mudring av 350 m³ sedimenter og mulig undervannssprengning. Hensikten med utfylling er å forlenge eksisterende industrikai på Eldøyane ca. 100 m i sørlig retning. Eldøyane er et industriområde sør for Leirvik i Stord kommune. En oversikt over lokasjon av utfyllingsområde er gitt i fig. 1 og planlagt kai i forlengelse av eksisterende kai i gitt i fig. 2.

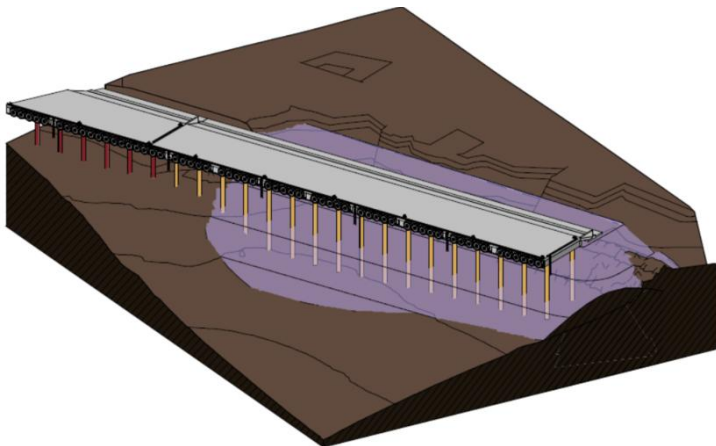

Figur 1: Oversiktskart som viser lokalisering av tiltaksområdet for Kai 4 på Eldøyane.

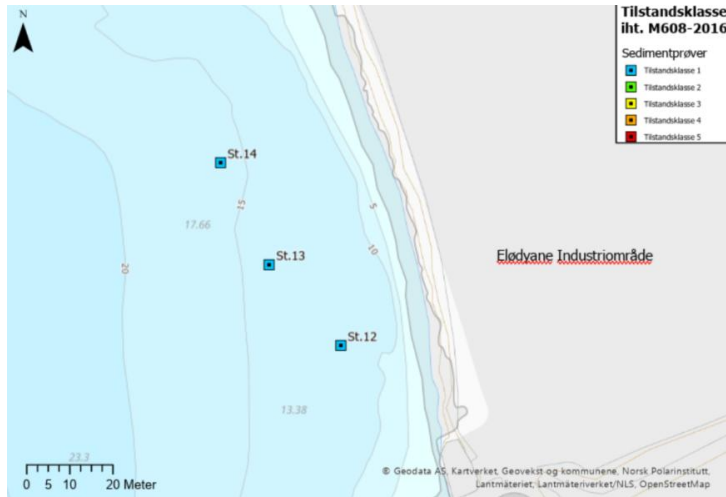
Figur 2: Modell som viser planlagt kai i forlengelse av eksisterende kai.

Kaien vil ha en bredde på 14 m og kaien skal etableres på 34 stålørspeler i to rader. Peling skal utføres ved hjelp av en pelerigg operert fra sjøsiden. For å utdype sjøbunnen til planlagt dybde kote -10,0, må det mudres ca. 350 m³ sedimenter. Mudringsmassene søkes lagt ut innenfor tiltaksområdet, ved fyllingsfoten på vandyp større enn kote -10. Modell av kaien kan sees i fig. 2.

Figur 3: Modell av kai 4. Planlagt utfylling er markert med lilla.

Løsmassene består generelt av sand over berg. I ett av borepunktene ble det registrert et lag med silting, grus, leirig og organisk materiale. Sedimentundersøkelsen inkluderte prøvetaking ved tre prøvestasjoner, hvor alle parametere ble klassifisert innenfor tilstandsklasse I og II. Plassering av prøvestasjonen er vist i fig. 4.

Figur 4: Plassering av prøvetakingsstasjonene i tiltaksområdet utenfor Eldøyane indutriområde.

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Klosterfjorden med vannforekomst ID 0260020900-C. Økologisk tilstand er god, mens kjemisk tilstand er dårlig (databasen Vann-nett). Tiltaksområdet ligger innenfor et område definert som en større kamskjellforekomst med viktig verdi, bekreftet gjennom videodokumentasjon og prøvetaking i perioden 2010-2014. Øst for Eldøyane finnes et område definert som fiskeplass for flere fiskearter, inkludert sei og lyr med garn (hele året), hyse (mars-juni), makrell (mai-september) og teinefiske etter taskekrabbe. Sør for Eldøyane ligger et rekefelt som benyttes av fiskere fra flere kommuner i regionen.

Akvakulturlokalitet 13866 Eldøyane ligger på nabotomten til tiltaket som driver med klekking og oppdrett av leppefisk. Stord Hamnestell opplyste i en e-post den 22. november 2024 at driften ved anlegget er planlagt avviklet fra 1. mars 2025. Dette innebærer at driften vil være avviklet før arbeidene i sjøen starter, og vil dermed ikke komme i konflikt med vanninntaket til akvakulturanlegget.

Det er kun påvist litt forurensning i de undersøkte sedimentene i tiltaksområdet, og det forventes ikke toksisk effekt ved spredning. For å kontroll på spredning av partikler fra tiltaket skal det utarbeides et overvåkingsprogram før anleggsstart. Overvåkingen skal minimum omfatte måling av turbiditet utenfor tiltaksområdet og fastsetting av grenseverdier for turbiditet. Ved overskridelse av grenseverdien må arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres før arbeidene kan gjenopptas.

Høringsuttalelser

Statsforvalteren sendte søknad til Mattilsynet, Fiskeridirektoratet, Bergens Sjøfartsmuseum, Mowi og Stord kommune. Høringsbrevet for søknadsområdet Vest ble publisert 20. desember 2024, med frist for innspill 19. februar 2025. Søknaden ble også annonsert på hjemmesiden til Statsforvalteren.

Vi mottok uttale fra Bergens Sjøfartsmuseum, Mattilsynet og Fiskeridirektoratet. Multiconsult har kommentert uttalene, og denne er markert med blå tekst under uttalen.

Bergen Sjøfartsmuseum (06.01.2025)

Gjengivelse av uttalen:

"Museet kjenn ikkje til kulturminne ved Eldøyane industriområde i Stord kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket.

Museet har derfor ingen merknader til det planlagdearealinnngrepet.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i såfall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeveområdet. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne."

Mattilsynet (04.02.2025)

Gjengivelse av uttalen:

"Generelt vil Mattilsynet påpeke at det må stilles krav til entreprenører og andre relevante virksomheter om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før de kan benyttes i og nær vassdrag og fjorder.

Under anleggsfasen vil det kunne oppstå avrenning fra anleggsvann eller utslipp av kjemikalier og olje fra maskiner, og entreprenør må kunne sette i verk nødvendige tiltak for å hindre skade på resipienten. Partikler og kjemikalier vil kunne påvirke laksefisk og annet marint liv negativt. Store mengder partikler kan blant annet irritere gjellene på fisk med påfølgende økt slimproduksjon. Mye slim på gjellene vil gi nedsatt evne til å ta opp oksygen, noe som fører til dårlig fiskevelferd. Partikler fra steinmasser har en svært negativ effekt på fisk.

Multiconsult skriver i sin rapport at "bruk av siltgardin for å begrense partikkelspredning er vurdert å ikke være nødvendig, men det anbefales å overvåke partikkelspredning og gjennomføre nødvendige tiltak dersom spredning blir verre enn forventet." Mattilsynet mener det er viktig å begrense partikkelspredning for å verne om vannforekomsten og marint liv, og forventer at tilstrekkelige avbøtende tiltak blir iverksatt.

Landanlegget 13866 Eldøyane, som tilhører Mowi, ligger rett ved kaien som skal bygges ut. Inntaksledningene ligger relativt langt fra tiltaket og vanninntaket til anlegget vil mest sannsynlig ikke bli påvirket av arbeidet. Det er derimot fare for at undervannssprenging og peling vil gi store vibrasjoner som vil kunne ha en negativ effekt på anlegget. Mattilsynet har vært i kontakt med Mowi. Driften på Eldøyane er i ferd med å avsluttes. **Anlegget vil trolig være tømt for fisk innen midten av mars, men det er viktig at tiltakshaver ikke setter i gang arbeid før det er avklart med Mowi at anlegget er tomt for fisk.»**

Multiconsult sin kommentar til uttalen:

"Mattilsynet starter sin vurdering med å påpeke at det må stilles krav til entreprenører og andre relevante virksomheter om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før de kan benyttes i og nær vassdrag og fjorder. Videre understreker de farene ved avrenning fra anleggsvann eller utslipp av kjemikalier og olje fra maskiner og at entreprenør må ha tilstrekkelig beredskap for å hindre skade på resipient.

Mattilsynet skriver også at partikler fra steinmasser har en svært negativ effekt på fisk og at de mener det er viktig å begrense partikkelspredning for å verne om vannforekomsten og marint liv, og at de forventer at tilstrekkelige avbøtende tiltak blir iverksatt.

Multiconsult viser til at det i søknaden foreslås at det skal gjennomføres et overvåkningsprogram med måling av og fastsetting av grenseverdi for turbiditet. Som grenseverdi for turbiditet foreslås 10 FTU/NTU over referanseverdi og ved overskridelse av grenseverdien må arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres før arbeidene kan gjenopptas. Ved eventuelle overskridelser må følgelig tiltakene som gjennomføres være kraftfulle nok til at turbiditet holdes under referanseverdi ved videre arbeid. Etter vår vurdering vil dette sikre at de negative effektene av partikkelspredningen begrenses.

Til slutt understreker Mattilsynet at settefiskanlegget på Eldøyane skal være tømt for fisk innen midten av mars, men at arbeid ikke settes i gang før det er avklart med Mowi at anlegget er tomt for fisk. Multiconsult er enig i at settefiskanlegget bør være tømt før tiltaket igangsettes og tar dette til etterretning."

Fiskeridirektoratet (10.02.2025)

Gjengivelse av uttalen:

"I vårt kartverktøy Yggdrasil har vi samla kartlag som viser viktige registreringar knyta til fiskeri- og akvakulturinteresser. I området denne saka gjeld, er det registrert område for fiske med passive- og aktive reiskap på aust- og sørsida av Eldøyane og nordover. Sør-aust for Eldøyane er der også eit område for fiske med aktive reiskap. Næraste låssettingsplass er i Hornalandsvågen. Der er ikkje gytefelt i nærleiken av planområdet.

På nabotomta er der ein akvakulturlokalitet (13866 Eldøyane) der ein driv med klekking og oppdrett av leppefisk.

Vi kan ikkje sjå at arbeidet med kaia kjem vesentleg i konflikt med dei fiskeområda vi har registrert i området. Vi ser heller ikkje at dette arbeidet kjem i konflikt med gyting i registrerte gyteområde.

Det står i rapporten «Industrikai Eldøyane» at det for utfylling av sprengsteinsmasser skal utarbeidast rutinar for oppsamling av plast (skyteleidningar) i tiltaksområdet, og på nærliggande strender/ strandsone. Det må vurderast om det kan brukast plastfritt tennsystem ved eventuelle sprengingar. Dette særleg fordi det på denne lokaliteten har vore problematisk å bruke siltgardin på ein effektiv måte pga. at lokaliteten er eksponert når det er mykje vind og bølger. Fiskeridirektoratet er bekymra for at der er plast som ikkje vert funnen og dermed ikkje blir plukka opp dersom ein skal dumpe masser med plast i sjøen.

I følge Stord hamnevesen er drift ved lokalitet 13866 Eldøyane planlagt avvikla frå 01.03.2025. Dette er før arbeidet i sjø tek til slik at dette arbeidet ikkje kjem i konflikt med vassinntaket til lokaliteten."

Multiconsult sin kommentar til uttalen:

"Fiskeridirektoratet skriver i sin uttalelse at de ikke ser at tiltaket kommer i vesentlig konflikt med fiskeriområder, gyting i registrerte gyteområder eller settefiskanlegget på Eldøyana. Fiskeridirektoratet er primært bekymret for spredning av plast fra eventuelle undervannsprengning og fra utfylling av sprengsprengsteinsmasser.

Multiconsult deler Fiskeridirektoratets bekymring for at plast ender opp på avveie, men mener at gode rutiner for oppsamling er det som gir best mulighet for å unngå dette. Det er viktig at både oppsamlingsmetode og hyppighet tilpasses etter observasjoner og forholdene på stedet.»

Rettslig grunnlag for tillatelsen

Forurensningsloven

Etter forurensningsloven § 7 må ingen sette i verk noe som kan medføre forurensning uten at det er lovlig etter unntaksreglene i § 8, er regulert i en forskrift etter § 9, eller er tillatt etter vedtak i henhold til § 11.

Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, så fremt anleggsdriften er å anse som midlertidig og at forurensningen er å anse som "vanlig".

Statsforvalteren vurderer at de omsøkte anleggsarbeidene vil medføre forurensning utover det som kan ansees som vanlig. Tiltaket krever dermed tillatelser etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Sprengning i sjø faller inn under definisjonen av mudring, jf. forurensningsforskriften § 22-2. Mudring/undervannsprengning av sjøbunnsmasser utført fra skip/lekter krever alltid tillatelse, jf. forurensningsforskriften § 22-6.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for forurensning fra anleggsvirksomhet, jf. rundskriv¹ T-3/12.

Når Statsforvalteren vurderer om det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på forurensningsulempene ved tiltaket sammen med fordeler og ulemper tiltaket ellers vil kunne før til jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.

Statsforvalteren legger til grunne anbefalinger i Miljødirektoratets veileder M-350/2015 ² i vår vurdering av saken.

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, "føre-var-prinsippet", samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Vannforskriften

Søknader om tillatelser til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderes etter vannforskriften. Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndigheten skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i § 9 eller § 10.

Avgrensning mot plan- og bygningsloven

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelse etter forurensningsloverket dersom dette er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. I søknaden skriver Multiconsult at Kai 4 er planlagt på eiendommer som er eid av Stord kommune (gnr./bnr. 44/550 og 44/490). Statsforvalteren ligger til

¹ "Statsforvalterens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollloven." Rundskriv T-3/12 sist endret 11. desember 2019.

² Håndtering av sedimenter. M-350. Oppdatert mai 2018.

grunn at tiltaket er innenfor gjeldende reguleringsplan³ hvor arealformålene er hamn/kontor/Industri og hamneområde i sjø.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2 sine krav til innhold i søknaden om tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalteren vurderer at fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeidene blir redusert til et akseptabelt nivå med de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden datert 6. desember 2024, og våre vilkår er i hovedsak i samsvar med søknadens forslag.

Vår største endring i forhold til søknad er at vi setter vilkår om bruk av siltgardin rundt utfyllingsområdet.

Begrunnelse for valgte vilkår og krav

Utfylling i sjø, mudring og undervannssprenging vil kunne medføre spredning av partikler som kan ha negative effekter på naturverdier. Mineralpartikler som svever fritt i vannmassene kan medføre skade på gjellene til fisk og det er vist at de kan feste seg på pelagiske fiskeegg som hos torsk og hyse kan få egg til å søkke, noe som kan øke eggdødeligheten. Trykkbølger i sjø fra undervannssprenging og peling kan skremme og eventuelt skade fisk som er i nærheten av tiltaksområdet dersom støyen er for høy.

Partikkeltilførsel til sjø over lengre tid vil også kunne medføre nedslamming av sjøbunnen, noe som vil kunne føre til at leveområdet til bunnlevende organismer blir endret eller ødelagt. Dersom sedimentene i tiltaksområdet er forurenset, kan også forurensning bli spredd. Statsforvalteren vurderer ut fra Multiconsults geotekniske og miljøgeologiske undersøkinger at det er liten risiko for spredning av forurensning gjennom mudring av løsmasser og utfylling på sjøbotn. I dette tilfellet viste prøveparametere av sjøbunnen tilstandsklasse⁴ I og II og består av sandige materialer.

Det er i søknaden sagt at "*på denne lokaliteten har det tidligere vært problematisk å bruke siltgardin på en effektiv måte siden lokaliteten er eksponert når det er mye vind og bølger*" og det søkes om utfylling i sjø uten bruk av siltgardin.

Mattilsynet viser til siltgardin som et aktuelt avbøtende tiltak i sin uttale. Statsforvalter vurderer at siltgardin skal benyttes rundt utfyllingen i sjø og viser til sluttrapport⁵ for anleggsarbeidene ved tilgrensende kai (kai 3) utført i oktober 2020 til januar 2021 sitat:

"For å unngå partikkelspreiing i sjøen vart det før fyllingsarbeida montert siltgardin som omslutta heile fyllingsområdet samt sprengingsarealet. Gardina var på over 6000 m², og var forsynt med langsgående kjetting som søkke og plastslange som oppdrift. Gardina var montert like til sjøbotnen.

³ Reguleringsplan 201309: Gnr./bnr. 44/240 m.fl. Eldøyane Næringspark Sør. Vedtatt 17.12.2015.

⁴ Grenseverdi for klassifisering av vann, sediment og biota, veileder M-608/2020 – tilstandsklasse I = bakgrunn klasse II = god tilstand

⁵ Djupvasskai Eldøyane-Stord- sluttrapport. Multiconsult 18. august 2021

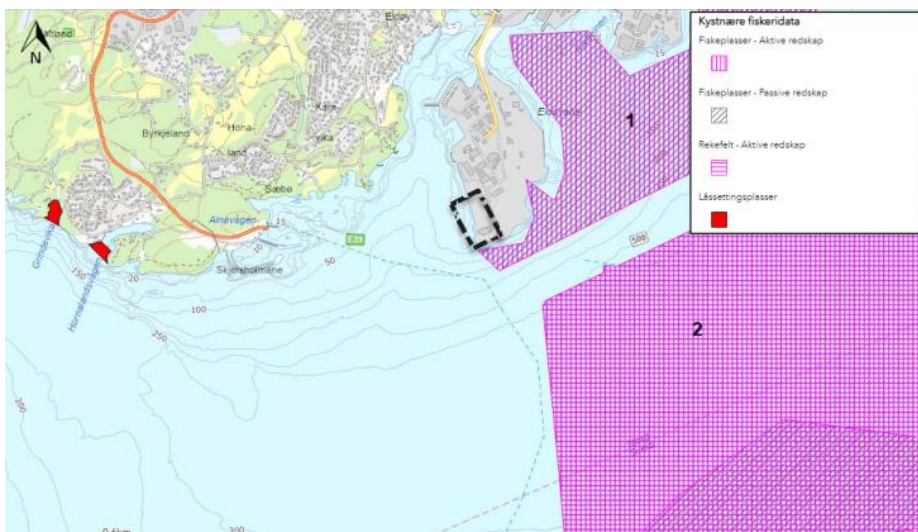

*Siltgardina fekk eit havari om lag ei veke etter montasje, det skuldast vind som fekk tak og løfta den opp. Kjettingsøkka var for lette, og dette vart oppgradert. **Gardina stod som prosjektert resten av fyllingstida.***

Vi mener at siltgardiner kombinert med turbiditetsmålinger er avbøtende tiltak som skal benyttes for kai 4, slik det var for kai 3. Bruk av siltgardin kreves ikke for pelearbeidene, mudring eller plastring av fyllingen, kun for utfylling av stein.

Overvåking av turbiditet er foreslått i søknaden under arbeidene. Grenseverdi og alarmgrense for partikkelinnhold skal ikke overstige 10 FTU/NTU over referanseverdi. Dersom grenseverdi overskrides må arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres før arbeidene kan gjenopptas. Statsforvalteren setter vilkår om overvåking av turbiditetsmålere som har en grenseverdi på 10 FTU pluss referanseverdi, med alarm. Bruk av turbiditetsmålere og fastsetting av naturlig bakgrunnsverdi for turbiditet skal bli gjennomført i samsvar med NS-9433⁶.

Risiko for negativ påvirkning i form av støy fra peling og spredning av partikler for registrerte fiskefelt nær tiltaksområdet (fiskefelt for aktive og passive reiskap, rekefelt) er vurdert av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet som akseptabel pga. avstand til fiskefelta og avbøtende tiltak som skal benyttes. Statsforvalteren legger til grunn uttale fra disse to fagetatene.

Figur 5 Registrert fiskeplasser for aktive og passive redskaper ved Eldøyane (rosa skravur: 1- Eldøyane Leirvik/Langenuen. 2- Tittelsnes/Klosterfjorden), samt låsettingsplass i Grindavika og Hornalandsvågen. Kartkilde: Fiskeridirektoratet

På nabotomten ligger det er landbasert akvakulturanlegg som driver med klekking og oppdrett av leppefisk som i følge søknaden er under avvikling. Mowi ga ikke uttale til søknaden. Mattilsynet bekrefter i sin uttale at anlegget er under avvikling og påpeker at det er viktig at tiltakshaver ikke setter i gang arbeid nærme landanlegget 13866 Eldøyane før det er avklart med Mowi at anlegget er tomt for fisk. Statsforvalteren stiller seg bak dette forslaget og setter det som vilkår i tillatelsen.

Vi vurderer at omplassering av en mindre mengde rene muddermasser på dypere vann ikke utgjør noen fare for forurensning som vil kunne medføre nevneverdige skader.

⁶ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard. NS 9433:2017

Bruk av sprengsteinmasser til utfylling i sjø kan føre til spredning av plastavfall i sjøen. Plast bruker lang tid på å brytes ned, og det har en negativ og uønsket påvirkning på miljøet. Statsforvalteren stiller vilkår for å avgrense tilførsel av plastavfall til omgivelsene.

Søk i databasen Naturbase viser kamskjellforekomster i tiltaksområdet, karakterisert som en viktig marin naturtype. Kamskjellforekomstene inngår i et 8 720 dekar stort areal fra Skjærsholmane i sør til Leirvik i nord.

Statsforvalteren legger til grunn at sjøområdet er regulert til industriområde i sjø, og at aktivt fiske, herunder etter kamskjell, normalt ikke skjer i et område med hyppig skipstrafikk. Statsforvalteren stiller vilkår om avbøtende tiltak for å redusere risikoen for spredning av finstoff ut fra tiltaksområdet, slik at risikoen for negativ påvirkning på kamskjell utenfor tiltaksområdet anses som akseptabel.

Utover kamskjell er det ikke registrert andre viktige marine naturtyper eller prioriterte arter i eller i nærheten av tiltaksområdet.

Vurderinger etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt, jf. naturmangfoldloven § 8. Siden vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillende, vil ikke føre-var-prinsippet (NML § 9) komme til bruk.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og den samlede belastningen (NML § 10) gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er satt i vilkårene i tillatelsen. NML § 11 påpeker at det er tiltakshaver som skal bære kostnadene til avbøtende tiltak.

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand. En forverring av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er mulighet til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

I denne saken legger Statsforvalteren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig påvirkning og at tilstanden i resipienten vil bli gjenopprettet når arbeidet stanser. Vi ser det derfor ikke som sannsynlig at tiltaket vil kunne føre til at miljømålene ikke nås, eller at tilstanden til vannforekomsten blir forverret. Kravene i vannforskriften er derfor ikke til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Konklusjon

Statsforvalteren har behandlet søknaden, og vurdert de forurensningsmessige ulempene opp mot de samfunnsmessige fordelene. Under forutsetning om at de avbøtende tiltakene som er planlagt gjennomført og at anlegget blir driftet i tråd med utslippstillatelsen, vurderer vi at fare for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå. Statsforvalteren gir derfor tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren tar likevel forbehold om at det kan bli krevd ytterligere tiltak dersom det skulle vise seg å være nødvendig.

Endring og omgjøring

Vi vil påpeke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte grensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt som mulig uten

urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Virksomheten er pliktig til å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Statsforvalteren med hjemmel i forurensningsloven § 18 endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. En endringssøknad må derfor sendes i god tid før en eventuell endring kan gjennomføres.

At vi har gitt tillatelse til forurensning fritar ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forurensning har ført til, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter virksomheten å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter. Noen av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om andre regler som kan være aktuelle for virksomheten viser vi til hjemmesiden til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven med tilhørende forskrifter er og straffbart.

Rett til å klage

Partene involvert i saken og andre med særlig interesse kan klage innen tre uker fra virksomheten har mottatt dette brevet, jf. forvaltningsloven § 28. I en eventuell klage skal det gå klart fram hva klagen gjelder, og hvilke endringer en ønsker. Klager bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket blir utsatt. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter oppfordring, eller på eget initiativ, avgjøre at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. En slik avgjørelse kan det ikke klages på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være begrunnet, og den må sendes til Statsforvalteren i Vestland innen tre uker. Virksomheten må betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskuddsbeløpet bli refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Hedda Vik Askeland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1

Tillatelsens vilkår

Kopi til:

MATTILSYNET
FISKERIDIREKTORATET
Bergen sjøfartsmuseum
Sør-Norges Fiskarlag
MOWI AVD RENSEFISK STORD

Postboks 383
Postboks 185 Sentrum

2381
5804

BRUMUNDAL
BERGEN

Mottakerliste:

Stad kommune

Multiconsult ved saksbehandler

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø på Eldøyane ved Stord Hamnstell i Stord kommune

Tillatelsen er gitt i samsvar med forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger som kom fram i søknad datert 6. desember 2024 og opplysninger som kom fram under saksbehandlingen.

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen to år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Data om virksomheten

Bedrift	Stord kommune
Postadresse	Postboks 216, 5402 Stord
Kommune og fylke	Stord, Vestland
Organisasjonsnummer/ eid av	974 563 320

Statsforvalteren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2025.0146.T	4614.0133.01	2024/18273

Tillatelse gitt første gang: 18. februar 2025		
Magne Nesse senioringeniør		Hedda Vik Askeland rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Endringer

Innhold

1	Tillatelsen omfatter	5
1.1	Omfang	5
1.2	Varsel om oppstart.....	5
2	Generelle vilkår.....	5
2.1	Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig	5
2.2	Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.3	Tiltak ved økt forurensningsfare	5
2.4	Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet	5
2.5	Ansvar	6
2.6	Erstatningsansvar	6
2.7	Kulturminne i sjø	6
2.8	Saksbehandling etter annen lovgivning	6
3	Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning	6
3.1	Internkontroll	6
3.1.1	Avvikshåndtering.....	7
3.1.2	Krav til kompetanse.....	7
3.2	Beredskapsplan	7
3.3	Varsling om akutt forurensning.....	7
4	Vilkår for utføring av anleggsarbeider i sjø.....	7
4.1	Generelt	7
4.2	Kontroll av utfyllingsmasser.....	8
4.3	Bruk av siltgardin.....	8
4.4	Turbiditetsmålere	8
4.5	Avklaring med Mowi.....	8
4.6	Aktsomhet overfor fremmede organismer.....	8
5	Kontroll- og overvåking	9
5.1	Plan for kontroll og overvåking	9
6	Avfall	9
6.1	Generelle krav	9
6.2	Håndtering av farlig avfall	9
6.3	Plast.....	10
7	Rapportering og dokumentasjon.....	10
8	Tilsyn.....	10

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra anleggsarbeider i sjø på Eldøyane industriområde ved Stord Hamnstell i Stord kommune.

Tiltaket i sjø omfatter utfylling av ca. 28 500 m³ masser over 5 000 m² sjøbunn, mudring og forflytning av 350 m³ løsmasser og peling av kaifundament.

Statsforvalteren legger til grunn at tiltakene skal gjennomføres som nevnt i søknaden datert 6. desember 2024 med mindre annet er avtalt med Statsforvalteren.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeid senest en uke før anleggsarbeidet starter. Det kan varsles med en e-post til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så lang som mulig

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene sine så langt det er mulig uten rimelige kostnader. Pliktene omfatter også utslipp av komponenter som det ikke er satt uttrykkelige grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning skal virksomheten så langt som mulig uten urimelige kostnader sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 3.3

2.4 Miljørisikovurdering av anleggsarbeidet

Tillatelsens vilkår er basert på de miljørisikovurderingene som er utført i forbindelse med søknad om tillatelse etter forurensningsloven, samt forslagene til avbøtende tiltakene som er søkt om for å redusere fare for forurensning til et akseptabelt nivå.

Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. Ved endret forhold skal miljørisikovurderingene oppdateres. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighet- og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert plan over risikoreduserende tiltak, og sikre at tiltak herifra blir innarbeidet og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir stette. Tiltakshaver plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Tiltakshaver plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Selv om tillatelsen er gitt, plikter den som forårsaker forurensning eller annen type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelige erstatningsregler.

2.7 Kulturminne i sjø

Bergens sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Arbeidet må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

2.8 Saksbehandling etter annen lovgivning

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling eller at andre myndigheter kan stille krav med hjemmel i annen lovgivning, for eksempel plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forurensning

3.1 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i medhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollforskriften skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver stetter kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontroll oppdatert.

Når en tiltakshaver som oppdragsgiver engasjerer oppdragstaker (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på tiltakshavers anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

Tiltakshaver plikter å alltid å oversikt over alle aktiviteter og forhold som kan føre til forurensning og kunne gjøre greie for risiko. På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver sette i verk miljørisikoreduserende tiltak.

3.1.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av straktiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndtering skal dokumenteres skriftlig.

3.1.2 Krav til kompetanse

Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kunnskap om rensanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Tiltakshaver skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i forbindelse med prosjektet, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påvirkning av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense påvirkning av forurensningen.

Tiltakshaver skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endret forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

4 Vilkår for utføring av anleggsarbeider i sjø

4.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en måte sin minimerer spredning av partikler og tilslamming av vannmassene. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

4.2 Kontroll av utfyllingsmasser

Det skal brukes mest mulig reine masser. Massene skal være egnet til formålet. Det skal utarbeides rutiner for kontroll av steinmasser før disse blir fylt i sjøen. Innhold av plastrester og annen forurensning fra sprengstein skal primært ikke havne i sjøen.

4.3 Bruk av siltgardin

Som avbøtende tiltak for å redusere fare for forurensning og spredning av finstoff til vannforekomsten ved utfylling skal det brukes en eller om nødvendig flere siltgardiner. Siltgardinene skal dekke deler eller hele vannsøylen på en måte slik at grenseverdi for turbiditet blir overholdt. Det skal brukes siltgardiner som er egnet til formålet ved tiltaksområdet, se fagrapport³ fra Statens vegvesen.

Ved valg av siltgardiner må strøm- og værforhold, bunn- og dybdeforholdene på stedet legges til grunn for prosjektering av flytelegeme og vekt på lodd/bunnfester.

Det skal føres jevnlig kontroll med at siltgardinene fungerer etter hensikten. Dersom siltgardinene ikke lenger fungerer, skal de repareres eller byttes ut.

Bruk av siltgardin kreves ikke for pelearbeidene, mudring eller plastring av fyllingen, kun for utfylling av stein.

4.4 Turbiditetsmålere

Turbiditetsmålinger skal planlegges og utføres i samsvar med Norsk Standard NS-9433⁴.

Partikkelkonsentrasjonen utenfor partikkelsperren i tiltaksområdet skal ikke være høyere enn bakgrunnsverdi + 10 FTU/NTU i en periode på mer enn 30 minutt. Ved oppnådd alarmgrense skal utfyllingsarbeidet stoppe, og dersom overskriding skyldes tiltaket, skal det utføres avbøtende tiltak.

Kunnskap og informasjon tilegnet i prosjektet skal brukes for justering av måleprogrammet. Dersom observasjoner og målinger viser at en måler ikke er plassert på egnet sted eller dybde, skal måleren flyttes.

4.5 Avklaring med Mowi

Tiltakshaver skal ikke sette i gang anleggsarbeider i sjø som medfører fare for spredning av finstoff før det er avklart med Mowi at deres anlegg er tomt for fisk.

4.6 Aktsomhet overfor fremmede organismer

Den fremmede arten havnespy/japansk sjøpung (*Didemnum vexillum*) er allerede etablert flere steder i landet. Dette er en fremmed og uønsket art som formerer seg raskt og fører til store problem for marine miljø og næringer. Arten vokser bl.a. på skrog, fortøyninger, brygger og annet som finnes i sjøen. Vestland fylke har gjennom de siste årene registrert en økning i observasjoner av havnespy. Havnespy er påvist ved kaier i Haugesund, Askøy, Bergen og flere steder i Sogn. Arten blir

³ Siltgardiner: funksjon, tilpasning og oppfølging. Rapport nr. 205 - 2013

⁴ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard NS- 9433

spredd via skipsfart, særlig i de største havnene som har besøk av utenlandske skip. Arten kan og bli spredd til mindre havner via småbåter eller festet til tauverk og andre flyteobjekt i sjøen.

Statsforvalteren minner om aktsomhetsplikten i henhold til forskrift om fremmede organismer § 18. Der står det at den som setter i verk tiltak som kan føre til utilsiktet spredning av fremmede organismer⁵ i miljøet, skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten får uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Tiltakshaver skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten inneholder, kunnskap til å treffe forebyggende tiltak og kunnskap til å raskt oppdage utilsiktet spredning av fremmede organismer. Mistanke om funn av havnespy [må meldes inn](#) og verifiseres av marinbiologisk kompetanse. Dersom havnespy observeres [skal observasjonen rapporteres til Artsdatabanken](#) og det må settes i gang tiltak for å unngås videre spredning. Slike tiltak skal skje i henhold til [veileder gitt av Sjøfartsdirektoratet](#).

5 Kontroll- og overvåking

5.1 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utarbeides en kontroll- og overvåkingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkelig omfang til å avdekke spredning av forurensning fra tiltaket, medregnet kontroll med spredning av partikler og plast. Kontroll- og overvåkingsplanen skal avdekke eventuelle negative påvirkninger på naturmiljøet fra anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvåkingsplanen skal sikre at vilkårene i tillatelsen oppfylles, og planen skal utarbeides i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder M-350/2015⁶. Måleutstyr, metoder, gjennomføring og analyser skal følge norsk standard.

6 Avfall

6.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltakene. Særlig skal innhold av skadelige stoffer i avfallet avgrenses mest mulig. Stad kommune plikter å se til at all håndtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldende regler fastsatt i eller i henhold til forurensningsloven og avfallsforskriften.

Siltgardiner skal etter bruk leverast til godkjent mottak

6.2 Håndtering av farlig avfall

Virksomheten skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikre mot uvedkommende.

⁵ Jf. [Fremmedartslista 2023](#) og forskrift om fremmede arter.

⁶ Håndtering av sedimenter. M-350/2015. Veileder fra Miljødirektoratet.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

6.3 Plast

Det skal gjøres tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet avfall skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Miljødirektoratet sitt faktaark⁷ M-1085 | 2018 kan brukes som veileder.

7 Rapportering og dokumentasjon

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeid innen 12 uker etter at anleggsarbeidet er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av tiltakene.
- Oversikt over uønskede hendelser, merknader og en beskrivelse av eventuelle avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre uheldig påvirkning på omgivelsene.
- Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.

8 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for Statsforvalteren eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

⁷ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018